



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

TITVLVS XXI.

De Parochijs.

SVMARIVM.

1 Parochianus alterius parochie non fit, qui ad tempus ibi habitat.

DECISIO I.

Ex consl. 1. in vtrisque.

Q Vi ad tempus de oppido, vel loco aliquo ad villam alterius parochie, causa recreationis, vel agriculturæ, editiois, vel pestis, aut belli, vel alia simili de causis, primo quoque tempore quo potuerit, reuersurus vadit, alterius loci parochianus non efficitur; c. is qui. de sepult. in 6. Habitatio tamen bona fide, & non fraude suscepta in aliquo loco vnde nō potest commode reuertere ad sumenda sacramenta in loco parochie, vbi domicilium habeat, illius loci parochianus efficitur; Glos. in clem. 1. de privileg. secus tamen si fraudulente in prædic. u. proptiū, vel alterius parochi habitacionem ad tempus mutet, cum fraus, & dolus nemini patrocinari debent. capit. Sedes Apostolicæ. de relic. ipt.

TITVLVS XXII.

De Decimis.

SVMARIVM.

- 1 Decima quoad quotam iuris humani sunt, quoad sustentationem, Diuini.
- 2 Decimis in soluendis seruanda est consuetudo.
- 3 Vicarium non potest contra solitum patronus onerare, vt de terris vicaria soluat parochie primitias.

DECISIO I.

Ex consl. 1. alias 2.

Q Vamuis iure cōmuni Decimas præsertim prædialles soluere oēs teneantur, adeo vt laici licet quoad quot. m. & ab obligatiōe soluendi de illo vel illo prædico vsu capere, & præscribere possint; quoad debitam tamen & conuenientem parochorum sustentationem nulla ratione præscribere valent, cum hæc de iure naturali, & Diuino sit ex Nau. in Man. c. 2. n. 28. & 29. Quæ tamen si persoluere recusant, parochus eos auctoritate propria a sacramentis repellere nequit; cum nemo in sua causa ptopria iudex esse debeat. l. extr. ff. quod met. causa.

DECISIO II.

Ex consl. 2. alias 1.

IN soluendis decimis seruanda est consuetudo diuinita; S. Th. 2. 2. q. 87. art. 1. secundum gl. in c. com. conringat. de dec. Con. 1. b. 1. var. resol. c. 17. De consuetudine autem & iure cōmuni decima personalis soluenda est ecclesie parochiali, in cuius parochia domicilium habet is, qui eam debet, propter sacramenta, & Diuina quæ ibi percipit, & audit; ad Apostolicæ. de decim. Domicilium autem ibi esse censetur, vbi quis animo habitat, etiam si causa comitandi Regem vel fugiendi pestem, vel recreationis, belli, aut aliorum negotiorum causa in alio loco maneat aliqua parte anni, imò toto etiam anno, siue animo ibi ponendi domicilij; c. 3. de sepul. in 6. Adeo vt decimæ personales debeantur ecclesie vbi est domicilium, & non illi vbi propter aliquam causam prædictam accidentale manet; etiam si Missam illi audiat & sacramenta percipiat quia nō percipit ex obligatione, qua ecclesia vbi manet ei ministrare tenetur; sicut ecclesia domicilij, quo etiam pro ipso absente tenetur conferre, & offerre sacrificia, & facere & facit alia Diuina pro parochianis suis presentibus, & absentibus, ob quam ecclesie obligationem ipse etiam ei Decimas personales soluere tenetur, & non alius ecclesie, quæ nō tenetur ei prædicta ministrare, aut pro illo facere, ex S. Th. vbi sup. Decimæ vero prædiales solui debent ecclesie, in cuius parochia situm est præ-

dium, ratione cuius illa debentur. d. cap. Ad Apostolicæ.

DECISIO III.

Ex consl. 3. in Nquis deesi in antiq.

3 C Vm laici nulla sit super rebus ecclesie disponendi facultas; c. Bene qu. d. 96. & c. Ecclesia S. Mariz. de constit. nec super re spirituali conditio, modus, aut pactum apponi possit absque simonia, sed purè & liberè tradi debet; patronus Vicarium præsentans illum contra consuetudinem antequam onerare non potest, vt de terris vicariæ annexis (quæ pro sustentatione vicarii sunt) parochie primitias soluat, nec ipse talem conditionem appositam acceptare valet.

TITVLVS XXIII.

De regularibus.

SVMARIVM.

- 1 Iuramentum promissorium firmitus est voto.
- 2 Bullarium plumbatores conuersi Cistercienses dicti, verè religiosi non sunt.
- 3 Regularis translatus siue vt præsit, siue vt subsit, iterum profiteri debet.
- 4 Abbatis perpetua benedictio debet, non sit triennis.
- 5 Monialis occultè, vel publicè corrupta quam benedictione velanda sit.
- 6 Christiani omnes, nisi speciatim prohibeantur, ad religionem apti sunt.
- 7 Descendens ex infidelibus professus, quando eijci valet.
- 8 Professio ob defectum consensus inualida est, & qualis consensus necessarius.
- 9 Professio religionis non exempta in manibus episcopi fieri potest, secus si exempta sit.
- 10 Oblatus plene est, qui se, & sua Monasterio donat in manibus Abbatis.
- 11 Professio coniugati, cuius vxor publice adulterata est, valet.
- 12 Professio ante nouitiatus annum finitum, in non mendicantibus, ante Concilium Trident. valebat.
- 13 Regularis, quando ad reformationem regule tenetur.
- 14 Religio minorum alijs mendicantibus arctior, non tamen Carthusiana strictior.
- 15 Professus censendi, qui vitra annum habitum regularem de manu commendatarij susceptum gestant.
- 16 Professus regulam tertiam sancti Francisci, non est verus religiosus.
- 17 Coniugium, & religio, dispensatione Papæ compatiblea.
- 18 Spolia sunt, quæ solutis debitis beneficiarij, supersunt.
- 19 Beneficiarius tam regularis, quam secularis, licet dum viuuit, superflua in pios vsus erogare possit, de fructibus tamen beneficij testari, nequit, nisi in Curia degens fuerit.
- 20 Tertiaria, volentes profiteri, clausurâ seruare tenentur.
- 21 Regulares ad duriores vitam quam vouerunt, cognequeunt.
- 22 Professio religionis non approbata, & admissa ab eo, qui non poterat, non valet.
- 23 Tertiarij sancti Francisci simul viuentes, verè religiosi sunt.
- 24 Regularis sine prelati licentia, nihil habere, dare possidere, vel accipere potest, cum illa vero sic.
- 25 Monachus ad prelatum se habet, vt seruus ad dominum.
- 26 Milites S. Ioannis verè religiosi sunt, & sub decreto Concilij Trid. sess. 6. c. 3. comprehenduntur.
- 27 Annus probationis in fauorem nouitij, & religionis datur.

- 28 Religio sancti Stefani, vera, & approbata religio est, sub regula sancti Benedicti erecta.
- 29 Dolus profitentis, dicentis se diuitem, cum nihil habeat, etsi professionem non annullat, facit tamen ne Monasterium cum alere teneatur.
- 30 Infirmitas, & paupertas, an iusta causa sit dispensandi, ut Monialis extra Monasterium maneat.
- 31 Professio laborantis morbo gallico, eo tacito, an valeat.
- 32 Filius religionem professus, quando ob paupertatem parentum exire tenetur.
- 33 Professio liberati a carcere perpetuo, modo fiat Monachus, valet.
- 34 Veniens religionem sine animo seruandi eius regulam ad eam tenetur.
- 35 Professionem, finito nouitiatu, praelati, & conuentus, ex causa differre possunt.
- 36 Habitum suscipere, aut nouitiatus annum implere ante decimum sextum etatis annum, Concil. Trid. nõ vetat.
- 37 Regularis subiectus episcopo, eius vicarius, & cubicularius de superioris licentia, habitu retento fieri potest.
- 38 Professio ante Nouitiatus annum, hodie ipso iure est nulla, etiam in Mendicantibus.
- 39 Probationis anno non possunt nouitij, aut Monasteria renuocare, & quare.
- 40 Probationis annus debet esse continuus, & nullo modo interruptus.
- 41 Professus nulliter ante atatem, noua receptione capitulari non indiget.
- 42 Professiones tacitas Concilium Trident. non tollit.
- 43 Professus tacite non censetur, qui vt talis in Monasterio tractatur, & ad titulum religionis ordinatur, nisi, &c.
- 44 Adultera de mariti sauitia timens ad eum redire non tenetur.
- 45 Professus religionem in genere cõtrahens matrimonium peccat, sed valet matrimonium.
- 46 Professio tacita per habitus delationem non fit, nisi tria concurrant.
- 47 Nouitiatus, per exitum nouitij per tres etiam dies sine licentia, interrumpitur.
- 48 Papa solus, non autem praelatus regulari concedere valet, vt quid irreuocabiler ad vsus suos teneat.
- 49 Monialium, translatio ad aliud monasterium, iusta de causa a superiori fieri potest.
- 50 Probationis ad annum tenetur, qui ad illam religionem transit.
- 51 Praelatus regularis ob delicta subditum habitu, & ordine priuare potest, & sic eiectus, episcopo originis subditus manet.
- 52 Ecclesiam regularem fundare melius ceteris paribus, quam secularem.
- 53 Regularis ob infirmitatem superuenientem a religione eijs non potest.
- 54 Necessitas parentum, etiam superueniens, iusta causa regulari, est manendi cum licentia ad subueniendum eis extra monasterium.
- 55 Religionem ad laxiorem transitum concedere potest Generalis ordinis cum causa cognitione, et post Cõc. Trid.
- 56 Praelatus regularis, an, & quando de Crimine nouitij cognoscere possit.
- 57 Monachus Casinensis ad Carthusianos sine licentia perita a suo superiore transiens reuocari potest.
- 58 Translatus ad alium religionem, reddere debet iuxta professionem sibi emissam.
- 59 Monachorum receptio ad conuentum, & praelatum immediatum pertinet.
- 60 Regularis iuste eiectus, nec redire, nec rogare superiores, vt eum recipiant, tenetur.
- 61 Praelatus regularis potest ex causa dare licentiam manendi extra monasterium habitu retento.
- 62 Canonici regulares separatas domus habere possunt, in quas mulieres honestis de causis licite ingredi valent.
- 63 Causa iusta manendi extra monasterium, est eius utilitas.
- 64 Transitus ad Carthusianos omnibus regularibus licet.
- 65 Minores Conuentuales a Pio V. de auctoritate, ad quid tenentur.
- 66 Regularis assumptus ab beneficium, illi, & non monasterio querit.
- 67 Regularis de licentia Papæ inseruiens hospitali, qualiter de quaestibus disponere possit.
- 68 Translatum ad laxiorem cum causa cognitione non tangit Bulla Pij IV. reuocans priuilegia recipiendi alienos religiosos.
- 69 Franciscanus contrahendo, nec sibi, nec monasterio, sed Sedi Apostolica querit.
- 70 Statutum Carthusianum de reuelando appropriata intra tempus præfixum, validum & utile.
- 71 Monachus Carthusianus appropriando, quando excommunicationem incurrit.
- 72 Carthusiani an, & quando, remissione praelati a reuelando appropriatis excusentur.
- 73 Absoluendi facultas priuilegio perpetuo dignitati competens, est delegabilis.
- 74 Carthusianus proprietarius per cruciatam absolutus, reuelare tenetur.
- 75 Regularis furans, vt querat monasterio, peccat semel sibi autem appropriando, bis.
- 76 Abbas, vel prior in odiosis, appellatione monachi non venit.
- 77 Regularis literas dans, vel recipiens sine superioris licentia, non est proprietarius.
- 78 Regularis simplex, vt potest sine licentia superflua piè distribuere.
- 79 Legatum Monacho donec praelati, eo ad suos vsus vt ei permiserint, valent.
- 80 Confessionem iteret, qui reseruatum non fuit confessus, nisi obliuione, vel ignorantia excusetur.
- 81 Confessori eidem confitecnda reseruata, & nõ reseruata.
- 82 Absolutus a vicario, censetur absolutus ab eo, cuius est vicarius.
- 83 Monasterium S. Trinitatis Romæ correctorem, officiales & monachos Gallos requirit.
- 84 Dispensatus ad omnes ordines piè creditur, cui superior ex Papæ commissione licentiam assumendi aliquem ordinem dedit.
- 85 Taciturnitas eius, quo expresso æquè gratia fieret, non nocet.
- 86 Eleemosinas quærere fratribus sancti Antonij post Concilium Trident. licet.
- 87 Bona quaestita ab Apostata, camera Apostolica debentur.
- 88 Oblata Turris speculorum vrbis, vere monacha non sunt, nec ad clausuram obligantur.
- 89 Regulares per praelatorum negligentiam, quando Episcopis subijciuntur.
- 90 Annus nouitiatus ab ultimo ingressu continuus requiritur.
- 91 Metu reuerentiali professio facta non valet.
- 92 Habitum propriae religionis sine causa dimittens, excommunicatus est.

- 83 Religionem ingressurus, quid considerare debet.
- 84 Congregatio Hospitalium Ioannis de Deo, non est vt religio habenda.
- 85 Professio tacite emissa per canonicum regularem, quando accepit canonicatum, ex eo quod beneficium renunciat, non euanciscit.
- 86 Professionem tacitam an censatur fecisse, qui per annos septem in ordine mansit, & sacros ordines suscepit.
- 87 Professio ante 16. annum expletum emissa, est nulla.
- 88 Religiosus non fit, qui tria vota in manibus nouitj emit.
- 89 Professio legendo schedulam absque intentione proficendi non est valida.
- 90 Licentia absolute a prelato concessa religioso transcendi ad aliam religionem, est restringenda ad parem, vel strictiorem.
- 91 Licentia concessa monacho standi extra claustrum non iustificatur ex eo quod superiori ita videatur, nisi subsit iusta causa.
- 92 Liberatio tutoris ab ingressu religionem facta an valeat.
- 93 Professio contra religionis statutum eam irritans facta est nulla.
- 94 Bulla Pij V. contra translatos, qualiter intelligenda.
- 95 Monachi, licet non olim, hodie tamen vocem in capitulo habent.

DECISIO I.

Ex conf. 1. alias 4.

Licet votum, & iuramentum, actus latrice, & religionis sint, & ad sui obseruationem obligent ex S. Th. 2. q. 88. art. 5. qu. 89. art. 4. & 7. q. 88. art. 3. obligatio tamen ex iuramento, quia ex voto nata, firmiter, & indissolubiliore est; ita vt rem aliquam licitam facere iuratus, religionem iuste intrare non potest, hoc quod iurauit, adimpleat. Arg. cap. commissum, de sp. nal. dummodo illam post religionis ingressum adimplere nequeat.

DECISIO II.

Ex conf. 2. alias 9.

Officium plumbatoris Bullarum in Curia cuius officialis vulgo f. ate Plumbi dicitur, deserens habitum scapulari certi coloris qui a papa in collatione eiusdem officij, ouerfus ordinis Cisterciensis nominatur, nullam tamen professionem emittens nec ab illius regula vel obedientia viuens, vere religiosus non est, nec a Cisterciensibus, aut ab alijs superioribus religiosis molestari potest; super peccatis aut bonis que in dies fibi acquirat ea tantum propria sibi queat, & etiam matrimonium contrahere, & officio suo cum reservatione fluctuum de consensu Papae renunciare, & alia omnia que clericis, aut laicis licent iuxta statum suum facere potest; eo quod religiosus nemo esse potest, nisi postquam conuictus probationis & etiam professionem; & votum eiusdem castitatis, pauperatis, & obedientie, vt colligitur ex Concilio Tridentino sess. 25. de reg. & c. 1. de reg. 6. c. ex eo. S. 1. de electione in 6. & c. vt continentia 27. q. 1. & c. si de statu monach.

DECISIO III.

Ex conf. 3. alias 60.

Monachus, seu regularis vnam religionem ap probatam legitime professus, ad aliam religionem approbatam legitime transfrens, de nouo proficieri in secunda religione tenetur, sine transferatur vt fiat in illa prelatu sine vt maneat ibi, vt subditus & filius Monasterij. Nam si Monachus simplex sit, ea ratione de nouo proficere tenetur,

quia licet professio prior ad tria substantialia vota seruanda etiam in secunda religione extendatur, nequaquam tamen ad alias obseruationes secunde extenditur; nisi de nouo in ea professio fiat, cum tamen omnes religiosi eiusdem religionis eadem disciplina obligari debent. c. recolentes, de statu Monach. & c. in noua 16. q. 7. Translatus autem vt fiat prelatu maxime si secunda arctior sit prior, e, vel expresse eandem professionem emitte re tenetur; vel eam tacite emitte re censetur, quia p. accepto & exemplo curare tenetur, vt obseruantia regulares Monasterij sui a suis subditis seruentur.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. alias 2. de statu Monach. quest. 1.

Abbatissa perpetua electa, & confirmata, licet nisi intra annum benedicatur, si benedicti solet, Abbatiam suam amittat. C. l. attendentes, S. statum, de sta. u. mo. nac. & semel benedicta, amplius re benedicti non debet, etiam si in Abbatiam perpetua alterius Monasterij eligatur, iuxta Glo. recep. in d. S. statum. Abbatissa tamen triennis seu temporaria de iure benedicenda non est, nisi Curia aliud seruet, aut Papa aliud expresse statuat; Ne si tales benedicerentur, multi Moniales manerent simul in Monasterio in Abbatissas benedictas quod indecens, & in decorum est; & etiam aliqua sapius benedicerentur, cum vna sepe eligi posset in Abbatissam, quod in antiquo contrariatur, vt colligitur ex Glo. & DD. in d. clem. 1.

DECISIO V.

Virgo corrupta etiam occulte, licet nullatenus consecratione virginum consecrari possit c. acutius dist. 26. & c. deuotis, & c. iuenculas, 20. q. 1. etiam de scandalum euitand. in 3. vt ait S. Thom. 4. d. 33. q. 1. c. 1. & d. 38. q. 1. art. 4. similitate tamen consecratione virginum consecrari, & quasi virgo benedicti valet, vt mutatis verbis virginum in monachis in verba significantia castitatem, ad cui tendum scandalum, & inf. in am. ex S. Th. vbi supra. art. 5. vel etiam recte us pronunciano verba p. consecrationis, que virginem, & virginitatem sonant, accipiendo illa intra ment. in pro ve bis c. si atem significantibus, vt sic simul mendacium, & scandalum emittentur, vt placet Na. in Man. c. 18. num. 61. & c. 25. nu. 42. vidua etiam etiam consecrari vt virgo nequeat, vobere t. men solemner & tacite ipso facto castitatem, & velum professionis suscipere, & portare potest, c. vidua, de regul.

DECISIO VI.

Ex conf. 5. alias 26.

Cum iure communi canonico Christiani omnes regulariter ap. i. sin. ad intrandam, & proficendā religionem a sede Apostolica approbat. in si eis impedimentum Canonicum non obstat, & dispositio ad hoc vt professio alij qua hoc vel illo modo facta valeat, aut non valeat, aut vt quis ad religionem hanc sit ad summam Papae potestatem pertinet. Arg. cap. cum ad monasterium, S. si de statu monach. adeo vt nullus inferior Papa contra us commune canonici aliquid statuere valeat, quod iur. et ijs, de maior. & obed. consequenter nec vl. a Capitula, quantum generalia alicuius ordinis, & religiosi statuere possunt, vt professio t. ium votum suauitannum a descendens ex Mahumetanorum, vt Inu. eo um genere possit suscipi ab eis b. plurimum facti, non valeat; cum iure communi canonico capitul. Vnde tuncque dist. 56. & capitulo, ecurrat, 32. qua. 4. & capitul. eam tu. de praescip. tales intrare, & proficere religionem approbatam non prohibeantur. Et statuta in c. n. n. arum ab inferiori Papa facta, tanquam iuri communi contraria non valent, nisi iura religionis in genere a papa confirmata sint, quia ab eo t. si